

Saulėta šilčiau.
Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:25

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1738 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIV

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Birželio-June 13 d., 1972 m.

Kaina 15c

139

PARYŽIUJE VĖL PRASIDĖS TAIKOS DERYBOS

ROMO KALANTOS AUKOS ATGARSIAI

Italijoje "Il Messagero" paskelbė straipsnį "Lietuviai — pavergtoji tauta", su trumpomis žiniomis apie Lietuvą, jos plotą, gyventojų skaičių. Čia pat įdėtas ir nemažas žemėlapis, kur matyti ne tik trys Baltijos valstybės (Lietuva su Kaunu), bet ir dalis Sovietų Sąjungos ir Lenkijos.

"Il Tempo", antras savo dydžio Romos dienraštis, geg. 22 skelbė savo atstovo Stockholme žinias apie "Tris dienas ginkluotų susidūrimų Kaune". Pažymėta: "riausėse dalyvavo "studentai ir darbininkai" ir kiti. "Il Tempo" dar pastebėjo, kad riaušės Kaune primena riaušes Gdanskio mieste, 1970 metų pabaigoje. Tačiau jei Lenkijoje daug lėmė ūkiniai reikalavimai, tai Lietuvoje — tautiniai. Dienraštis pridūrė, kad Kalanta buvęs "karingas katalikas, nusprendęs savo žygiu atkreipti dėmesį religijos persekiojimą Lietuvoje ir į Lietuvos rusifikaciją".

Tas pats dienraštis, pasinaudojęs archyvine medžiaga, čia pat paskelbė žinias apie Lietuvą — "rusinamą kraštą". Pateikta žinios apie Lietuvą, jos okupavimą, kalbą, miestus ir dar pridūrta, kad apie 750,000 lietuvių gyvena JAV-se, ypatingai gi Illinois valstijoje ir Michigano ežero srityse.

Kiti italų dienraščiai, rašę apie riaušes Lietuvoje: "La Nazione" (Milano), panaudojęs savo atstovų žinias (Antrąsias "Trys kruvinų riaušių dienas viename Lietuvos mieste"). Romos komunistuojančių žydų dienraštis "Paese Sera" paskelbė, palyginti, plačią žinią apie riaušes, aiškiai daugiau, negu "Kauno Tiesos" pranešimas (geg. 20). Laikraštis minėjo apie miliciją, tramdžiusią demonstrantus "lietuvių-nacionalistus". Kalanta, susideginęs jaunulis, pristatytas, kaip vienas lietuvių "katalikų — aktyvistų". Taigi, ir komunistinė spauda Italijos skaitytojams skelbė apie nacionalistus, kurie veikia Lietuvoje — "Sovietų Rusijos respublikoje".

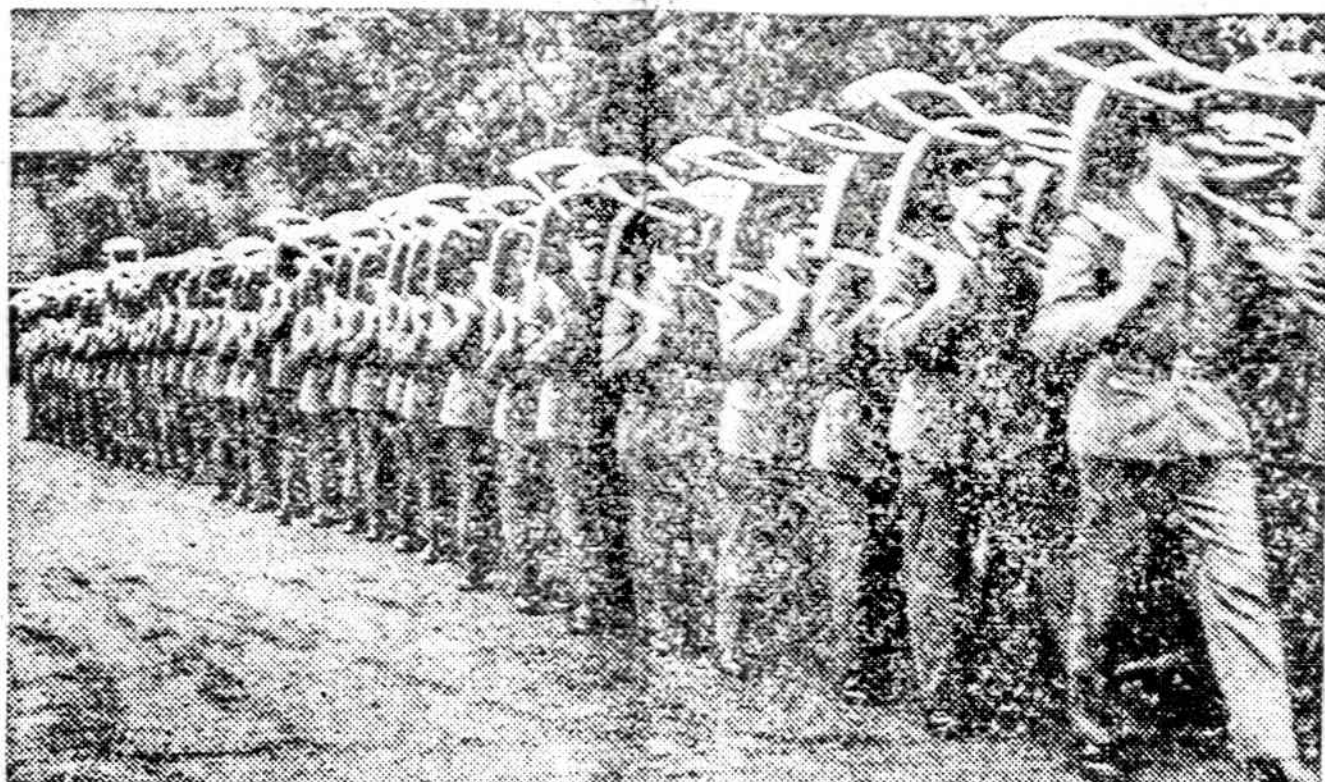
"Il Resto del Carlino", Bolognos dienraštis (kur miestą tvarko komunistų savivaldybė) apie riaušes paskelbė ilgą informaciją — "Rusai numalšino riaušes Lietuvoje", įdėjo ir Lietuvos žemėlapi su Kaunu, skrituly, taip pat nurodyti Lietuvos geležinkeliai bei upės. Apie įvykius dar rašė Neapolio dienraštis "Il Mattino" ir visa eilė kitų Italijos dienraščių. Kai kurie antrąsios žymėjo — "Šauksmai Laisvės Kaune, Lietuvoje".

JAV pietų valstijų spauda riaušėms skyrė daug vietos ir skelbė komentarus. Vertas dėmesio Miami, Floridoje dienraštis "The Miami Herald" geg. 23 vedamasis "Lietuva tebetrukšta laisvės". Nurodoma, kad Lietuva laikas nuo laiko atkreipia pasaulio dėmesį į jos troškimą atstatyti laisvę. Pats įspūdingiausias dėmesio atkreipimas buvęs 1970 m., įvykus Simo Kudirkos žygiui ir vėliau sekusiai istorinio masto, Kudirkos bylai Vilniuje. Vėliau sekė įvairūs protestai ir jų svarbiausias, tai šiais metais paskelbtas 17,000 Lietuvos katalikų protestas.

Ir dabar... vėl naujas protestas, kaip tik tuo metu, kai prezidentas Nixonas buvo pradėjęs savo misiją Maskvoje. Ir vėl, pabrėžė Miami dienraštis, "pasaulis pastebėjo žygius drąsių žmonių, reikalaujančių laisvės, kurią jie tik menkai prisimena atgarsiai".

Ar prezidentas girdi baltų balsus?

ČIKAGA. — "Chicago Tribune" šeštadienį paskelbė iniciąlais pasirašytą skaitytą laišką, kuriame sakoma: "Kaip gražu prezidentui vaikščioti Leningrado kapinėse ir prisiminti visas Tanias, kurios yra negyvos. Aš norėčiau paklausti, ką jis darys apie visas Marijas ir Jonus, kurie mirė Sibire? Ten vis dar yra milijonai žmonių mirstančių iš alkio ir kenčiančių šaltį. Ar prezidentas Nixonas pasisako už du nekaltus Simo Kudirkos vaikus? Ar jis žino, kad Mrs. Kudirka, su dviem vaikais, išmesta iš darbo, baudžiant ją už tai, kad jos vyras norėjo pabėgti iš didžiojo kalėjimo, kuri mes vadiname Sovietų Sąjunga? Ar jis girdi Baltijos valstybių žmonių balsus, šaukiančius laisvės? Tokie yra jo keliai Maskvoje atgarsiai".

Vakaru Vokietijoje, Bork mieste yra policijos akademija. Paveiksle matome kadetius, su kėdėmis ant pečių, persikeliančius iš vienos paskaitų salės į kitą.

IS VISO PASAULIO

SALISBURY. — Visi gelbėjimo darbai prie anglų kasyklos, kur žuvo virš 400 darbininkų buvo sustabdyti ir įėjimai į kasyklą užgriauti. Tik aštuoni darbininkai buvo rasti gyvi po sprogimo kasykloje. Iš tų aštuonių vienas jau mirė.

TOKIO. — Prezidento patarėjas Kissinger buvo Japonijos viešbutyje apmėtytas prieš Ameriką nukreiptais atšiauriais. Japonų kairieji mano, kad jo atvykimas reiškia militarizmo Japonijoje atgaivinimą.

MIAMI. — Floridoje buvo sumištą jėgą 20 m. vyras, kuris telefonu grasino susprogdinti Baltuosius Rūmus. Jaunuolis kalbėjo telefonu 22 minutes su prezidento štabo tarnautojais, kol jo telefoną detektyvai atsekė ir jį patį suėmė.

ČIKAGA. — Devyni asmenys teismo buvo nubauti 150 dol. baudomis už tai, kad jie gegužės 9 d. bandė sustabdyti eismą Eisenhowerio greitkelyje. Jų tarpie yra katalikų kunigas iš 6714 S. Racine gt. esančios bažnyčios.

NICOSIA. — Kipro saloje tęsiamos derybos tarp turkų ir graikų atstovų.

WASHINGTONAS. — Prezidento Nixono rinkimų kampanijai respublikonai surinko jau 10 mil. dol.

Čilė padidins prekybą su kinais

PEKINAS. — Kinija ir Čilė pasirašė kelias sutartis ekonominio bendradarbiavimo ir prekybos klausimais. Kinija duos Čilėi be jokių palikanų 65 milijonų dol. paskola, o Čilė parduos Kinijai 65,000 tonų vario.

Kinija pristatys Čilėi kelis tekstilės fabrikus ir parduos įrankių kasykloms ir žemės ūkiui, o Čilė siųs į Kiniją trąšas.

Karingoje Albanijoje ir moterys yra suorganizuotos į ginkluotus dalinius. Nuotraukoje matome vieno parado progą pasirodžiusias moteris.

Ginčas dėl mirusio kardinolo raštų

ROMA. — Vatikanas susikirto su panele Paule Hennequin dėl mirusio kardinolo Eugeno Tisserant paliktų užrašų, dienoraščių ir kitų dokumentų, kurių likę 12 dėžių. Hennequin yra kardinolo dukterėčia ir buvusi jo asmeninė sekretorė bei šeimininkė. Ji tvirtina, kad asmeninis jos dėdės kardinolo turtas priklauso jai. Vatikanas sako, kad buvusio Kardinolų Kolegijos dekano dokumentai yra bažnyčios turtas.

Kardinolas buvo per savo 87 metus įtakingas katalikų bažnyčios vyras. pačių popiežių patarėjas. Jis rašė dienoraštį, kuriame gali būti labai įdomių žinių.

Praėjusį mėnesį Paris Match žurnalas paskelbė sensacingą žinią, tariamai paimta iš kardinolo Tisserant dokumentų. Žinioje sakoma, kad popiežius Pijus XI-tasis buvo nunuodytas, Mussolinio įsakymu, Vatikano gydytojo Francesco Petacci. Vatikanas tą žinią paneigė.

Potvynio pasėkos P. Dakotos mieste

RAPID CITY. — Pietų Dakotos potvynio metu žuvusių suškaituota jau virš 200. Bijoma, kad žuvusių skaičius dar padidės. Vanduo mieste sugriovė 300 namų, sunaikinti trys Rapid City parkai, išplėstas grindinys iš 8 kvartalų ilgumo gatvių, nunešti septyni iš devynių tiltų per Rapid Creek, nuplautos 5.5 mylių ilgumo geležinkelio tarpas.

Vanduo nunešė ir sudaužė apie 2,000 automobilių. Elektros ir dujų sistemos sužalotos ir neturi telefonų. Potvynių vanduo užteršė miesto vandens sistemą ir ji užsidarė. Praeis daug lairkių kasykloms ir žemės ūkiui, o Čilė siųs į Kiniją trąšas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Aviacijos generolas Lavelle, kuris balandžio mėn. buvo atleistas iš Septintojo Oro laivyno vado pareigų, pareiškė kongreso komitete, kad jis pradėjo bombarduoti S. Vietnamą be prezidento įsakymo, nes jis klaidingai interpretavo Pentagono įsakymą jam. Vadinamieji "apsaugos reakcijos" puolimai S. Vietname buvo nukreipti prieš komunistų priešlėktuvinės baterijas, raketų lizdus ir radarų stotis.

Sovietų užsienio reikalų ministras Gromyko atvyko į Paryžių tartis su prancūzų vyriausybe.

Didieji B-52 bombonešiai vakar vėl puolė šiaurės Vietnamo karinius taikinius.

Kinija paskelbė pareiškimą, kuriame sako: "Amerikos lėktuvų puolimai prieš Kinijos sienos yra provokacija. Kinija toliau teiks visą paramą broliškai S. Vietnamo liaudžiai".

Europos pinigų biržose vakar gerokai nukrito aukso kainos, o dolerio vertė sustiprėjo.

Vokiečių teroristai pagrasino susprogdinti kelis šveicarių keleivinius lėktuvus, jei Izraelis nepails suimto japono teroristo. Jo tardymas jau baigtas ir jį greit teis Izraelio kariniais teismas.

Prezidentas Nixonas per savo patarėją Kissingerį pakvietė Japonijos imperatorių Hirohito atvykti į Ameriką.

Rapid City žuvusiems FBI detektyvai ima pirštų atspaudus, kad būtų galima juos identifikuoti. Daugumas lavonų neturi rūbų ir dokumentų.

Grupė Brazilijos katalikų vyskupų apkaltino vyriausybę, kurios valdininkai kalėjimuose kankina politinius kalinius.

Šiaurės Airijoje žuvo trys civiliai ir kareivis.

Pietų Afrikoje nuo tilto į upę įvažio autobusas, žuvo 50 asmenų.

AMBASADORIUS PORTER SUGRĮŽES Į PARYŽIŲ ŽADA BŪTI LANKSTESNIS

Pralaužtas An Loc miesto apsupimas

PARYŽIUS. — Ambasadorius William Porter sugrįžo į Paryžių ir pareiškė spaudai, kad prezidentas Nixonas labai noris išspręsti Vietnamo problemą derybose. Jo paties sugrįžimas irgi pabrėžias tą viltį, kad bus galima susitarti su Hanojumi. Ameriką būsianti derybose lanksti. Dar nėra žinoma, ar derybos prasidės šį ketvirtadienį, tačiau Amerikos delegacijos vado atvykimas gali reikšti, kad Hanojaus vadai davė ženklą Amerikai, kad jie dabar pasiryzę "rimtai derėtis".

Kivirčiai aplinkos konferencijoje

STOKHOLMAS. — Tarptautinėje pasaulio aplinkos konferencijoje pasireiškė nemažai nuomonių skirtumų ir išsilo politinių problemų. Kaip žinoma, konferencijoje nedalyvauja Sovietų Sąjunga ir jos satelitai. Tai jau sumažina konferencijos reikšmę. Švedija iškėlė Indokijos karo klausimą, nurodė, kad bombos, medžių lapų nudeginimo skysčiai ir įvairūs chemikalai kenkia aplinkai, keičia žemės vaizdą. Amerikos delegacija atsisakė, kad švedų pareiškimas — politika, o jai šioje konferencijoje — ne vieta.

Panašų, kaip švedijos premjeras Palme, pareiškimą padarė ir JT gen. sekretorius Waldheimas. Jis pasakė, kad aplinkos teršimo kontrolė būtų galima įgyvendinti pasauliniu mastu, jei būtų taika. Jei didelė dalis tų išlaidų, kurios padaromos ginklams gaminti, būtų paskirta žmonių labui, būtų galima išspręsti sunkiausias problemas. Pirma, tačiau, turi būti atstatyta taika.

Ne viena Amerika yra kritikuojama dėl teršimo. Japonija susirūpinusi dėl konferencijos rezoliucijos banginių apsaugos reikalu. Siūloma uždrausti banginius medžioti 10-čiai metų. Japonija yra didžiausia banginių gaudytoja.

Prancūzija girdi daug kritikos už tai, kad ji Ramiajame vandenyne sprogdina savo bandomas atominės bombas. Prancūzijos elgesį pikta puolė Naujosios Zelandijos atstovas.

Tito pabaigė vizitą Maskvoje

MASKVA. — Prezidentas Tito, palydėtas sovietų komunistų partijos vado Brežnevo, išvyko namo. Paskelbtame komunikate pareiškiamas pritarmas savotiškam Jugoslavijos Marksizmui leninizmui, pritaikytam pakartojamas abiejų valstybių nusistatymas Vietnamo karo atžvilgiu, pareiškiamas, kad sovietų-amerikiečių susitarimas dėl strateginių ginklų apribojimo "turi didelę tarptautinę reikšmę".

Nutarta abi valstybes toliau artinti ir plėsti jų santykius tarptautinėje arenoje. Pabrėžiamas draugiškumas ir solidarumas.

PASADENA. — Iš erdvėlaidio Mariner 9 atsiųsta labai aiški Marso planetos šiaurinio ašigalio nuotrauka.

ČIKAGA. — Čia lankosi sovietų geležinkelio ministras Boris Bešev su padėjėjais.

P. Vietnamo daliniai, vykę išlaisvinti An Loc miesto, pagaliau jį pasiekė ir atidarė kelią nr. 13. Juo dabar bus galima išvežti sužeistuosius, kurių 68 dienas apsupamame mieste yra tūkstančiai.

JAV lėktuvai puolė geležinkelio vagonus, susirinkusius netoli Kinijos sienos šiaurės Vietname. Vagonuose, matyt, buvo amunicija iš Kinijos. Bombos sudaužė 60 vagonų, daugumas jų sproginėjo. Lėktuvai pasakoją apie 1,600 pėdų skersmens ugnies kamuolių, kurie iškiles 2,000 pėdų į viršų. Ten pat amerikiečiai numušė du komunistų Migus. Susprogdinti didelės elektros jėgais įrenginiai.

Amerikos lėktuvai š. Vietname mėto ne tik bombas, bet ir informacinius lapelius. Vietnamiečiai iš jų sužinojo apie prezidento Nixono keliones į Pekiną ir Maskvą. Kiti lapeliai ir radijo bangos siūnčia žinias apie šiaurės karo belaisvius, kurių Pietų Vietname yra 40,000. Žmonės taip sužinojo apie savo artimuosius. Komunistų propaganda Hanojuje nieko neskelbė apie Maskvos ir Pekino derybas. Lapeliuose yra ir Nixono fotografijos su Mao Tse Tungu bei Brežnevu.

Gyventojai sužino iš tų lapekų apie savo uostų užblokavimą. Amerikos balsas skelbia komunistų kareivių, patekusių į nelaisvę, pavardes, pasako apie Hanojaus ofensyvos nepasiekimus. Radijo programos valandų skaičius pakeltas iš 5 į 13 val. per parą. Ši psichologinio karo veikla pasėti žmonių nepasitikėjimą Hanojaus vadais.

Protesto piketai

Protesto piketai prieš Sovietų Rusijos rengiamą meno ir kitokių dirbinių parodą vyks: birželio 15 d. (ketvirtadienį) nuo 6 val. vak. iki 7:30 val. vak., birželio 17 d. (šeštadienį) nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. ir birželio 18 d. (sekmadienį) nuo 11 val. ryto iki 2 val. p. p.

Visi lietuviai, kurie ryžtasi protesto demonstracijose dalyvauti, prašomi paskelbтомis valandomis rinktis prie Field Museum of National History, Roosevelt Road ir Lake Shore Drive. Protestą organizuoja IB apygardos ir Chicago Lietuvos Tarybų valdybos. Dėl informacijų sekite spauda ir radijo pranešimus. Visi būtinai dalyvaukime!

Padėkos laiškas

Ryšium su prel. Hubert Maino straipsniu apie pavergtąsias tautas "The Detroit News" dienrašty, visa eilė skaitytojų redakcijai siuntė padėkos laiškus. Vienas skaitytojų, Alfred V. Russas, geg. 22 rašė: gerai, kad protestuojama dėl likimo tautų, kurios savo metu buvo laisvos ir nepriklausomos. (E)

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS ŽINIOS

Šių žinių veda LJS Redakcinė Komisija. Medžiagą siūsti LJS Tarybos Pirmininkui j. psk. Linui Jurčiui, 6733 So. Artesian Ave., Chicago, 60629. Tel.: 436-3381.

1972 m. VIII-ji metai NR. 13 (129)

Jūrų šaulių laivo kopitonas su savo įgulos nariais per šiu metų Mirusiųjų pagerbimo ir prisiminimo dieną Michigano ežere prie Čikagos. Foto Augaitis

Jūreiviškas žuvusiųjų ir mirusiųjų minėjimas Čikagoje

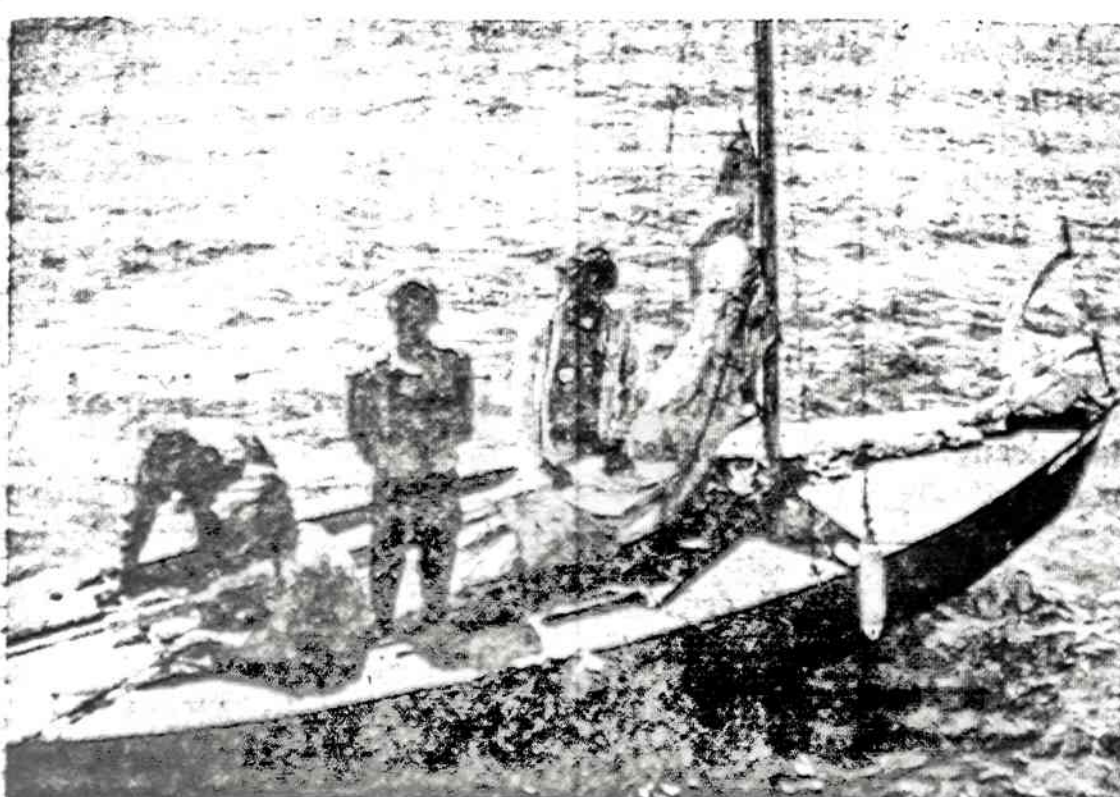
Lietuvoje žuvusiųjų ir mirusiųjų minėjimas ir jų pagerbimas buvo atliekamas Vėlinių Dieną, lapkričio mėn. pradžioje, baigiantis rudenii. Tada artimieji, giminės ir draugai dieną eidavo į bažnyčią, o vakare lankydavosi kapinėse, kur prie uždegtų žvakutėlių pasimeldavo, pagledodavo ir įvairiai praleisdavo laiką prie savo artimųjų, giminėjų, o taip pat prie visuomeninių kapų, juos prisimenant ir pagerbiant.

Šiame krašte žuvusiųjų ir mirusiųjų minėjimas rišamas su gegužės mėn. paskutine diena — Kapų Puošimo Diena, kuomet artimieji ir giminės atlieka jų pagerbimą bei minėjimą aptaisydami bei puošdami kapus.

Mūsų lietuviškoje visuomenėje jau yra taip įprasta, kad tą dieną masės žmonių lankosi kapinėse, o įvairios draugijos, sąjungos ir klubai net organizuotai aplanko savo mirusiųjų narių kapus, padėdami gėlių, pasimeldami, uždegdami po žvakutę. Po viso to daugumas lankytojų skuba į įvairius netoliese suorganizuotus piknikus, kur visi kitokioje dvasioje praleidžia likusią dienos dalį, atlikus mirusiųjų prisiminimo pareigą.

Čikagos Lietuvių Jūrų Skautijos narių tarpe yra jau nuo daugel metų nusistovėjusi tradicija, kad per Memorial Day taip pat prisimenami žuvę ir mirę jūrų skautai-ės, kariai, šauliai, partizanai ir visuomenininkai; tačiau šis prisiminimas bei pagerbimas atliekamas nuo laivų ant vandens. Čikagoje įsikūrus jūrų šauliams ir jiems įsigijus savo nemažą jachtą, šie mirusiųjų minėjimai jau bilę metų yra atliekami kartu.

Šiemet toks minėjimas buvo atliktas Montrose uosto artumoje, Čikagos šiaurinėje miesto pusėje, kur, nežinint, jog diena pasitaikė vėjuota ir Michigano ežeras įsibangavęs, į susitartą vietą suplaukė 3 laivai: LJS Baltijos Jūros Tunto 25 pėdų Coronado tipo burinė jachta Budys

LJS-ijos budžiai su savo Nida II, Žaibo klasės jole per šiu metų mirusiųjų žuvusiųjų pagerbimą Michigano ežere, Čikagos šiaurinėje pusėje. Foto Augaitis

IV su 19 pėdų burlaiviu Nida II ir Čikagos jūrų šaulių jachta Gen. T. Daugantas, 36 pėdų ilgio, su svečiais, uniformuotais LJS-ijos bei jūrų šaulių nariais-ėmis.

J. psk. A. Ankui sukomandavus, pusiau stiebo nuleidžiamos vėliavos, o po to perskaitomos žuvusiųjų ir mirusiųjų jūrų skautų-ėjų bei jūrų šaulių pavardės, po ko sekė susikaupimas ir maldos. Po to LJS-ijos Inkarų Tarybos pirm-kas j. psk. Linas Jurčius įmetė Liet. Jūrų Skautijos vainiką, o Čikagos Jūrų šaulių kuopos pirm-kas j. š. B. Klimavičius įmetė į banguojantį ežerą jūrų šaulių vainiką. Tada gerbiant didžiuliu salutu vėl buvo pakeltos vėliavos, ir po to abu pirmininkai trumpai pakalbėjo apie šios dienos reikšmę ir prasmę.

Po visų apeigų ir pavažinėjus svečius, vėl visi laivai susirinko Montrose uoste, kur laivus pritvirtinus prie saugių krantių, visi bendrai susidėję užkandė ir aptarė ateinančios vasaros vandens keliones ir išvykas. Pasitartinus ir tarpusavyje pabendravus laivai ir jų įgulos vėl išsiskirstė iki sekancios bendros progos.

j. psk. b. A. Butkevičius

LJS atstovas Illinois Gubernatoriaus konferencijoje

Š. m. bal. 13-14 dienomis Sherman House viešbučio patalpose įvyko 18-toji metinė šios Vals-tijos gubernatoriaus suaukta konferencija jaunimo reikalais. Šioje konferencijoje dalyvavo įvairių jaunimo organizacijų, klubų, ratelių, draugijų vadovai ir atstovai, kurie atstovavo bent virš šimto įvairių jaunimo sambūrių ir kurie per dvi dienas gvildeno jaunimo problemas.

LJS-ijos Baltijos Jūros Tunto Tuntininkas j. psk. b. Julius Butkus dalyvavo visose paskaitose, seminaruose ir diskusijose

Nuo LJS-ijos jachtos Budys IV LJS inkaro tarybos pirmininkas j. psk. b. Linas Jurčius įmeta ežeran vainiką. Foto Augaitis

kaip vienintėlis lietuvis, atstovavęs savo tautą.

Diskusijose buvo kalbama apie jaunųjų elgesį, mokslą, įdarbinimą, santykius su vyresniaisiais, apie narkotikų bei svai-galų naudojimą, nusikaltimus, maistavimus ir pan. Pagal vieną Čikagos Universiteto profesorių, kuris ilgai tyrė jaunumo-nės elgesį, net 80% jaunimo el-giasi be priekaištų, nemaistau-ja, sutinka ir derinasi su esama padėtimi, o tik 20% jaunųjų kelia maištus, demonstracijas ir įvairius neramumus, sukeldami visuomenėje iliuziją, jog Ame-rikos jaunimas yra visas toks.

Uždarant konferenciją, Illino-jaus gubernatorių R. Ogilvis per iškilmingus užbaigimo pie-tus pasakė kalbą, padėkodamas jaunimo vadovams ir atstovams už taip gausų dalyvavimą.

Plaukimo kursai

Savo laiku mūsų paskelbti ir Baltijos Tunto vadovų vedami plaukimo kursai jaunimui eina jau prie galo. Iš viso buvo užsiregistravę net 39 dalyviai, ku-rie paskirstyti į 3 pažangumo grupes buvo kas šeštadienį kruopščiai mokomi.

Tenka pasidžiaugti, kad anks-čiau užbaigę panašius plaukimo

kursus ir gavę iš Raudono Kry-žiaus atitinkamus pažymėjimus, šiais metais irgi įsijungė į šiuos kursus kaip asistentai — in-struktoriai. Tokių yra net 3: Al-fonsas Jasinevičius, Ramunė Macijauskaitė ir Antanas But-kus.

Šiemetiniai plaukimo kursai laikomi labai pavykę, nes šalia rekordinio dalyvių skaičiaus, dalyviai punktualiai ir su entu-ziazmu lankė pamokas, o tėvai visur ir kiekviena proga glau-džiai su kursų vadovais koope-ravo. Kadangi numatoma, jog, užsimokėjus už baseiną ir kt. iš-laidas dar atliks kiek pinigų, tai ta pačia proga bus finansiniai pa-remta Baltijos Jūros Tunto ka-sa. Tai būtų pirmas įvykis šio Tunto plaukimų kursų organi-zavime, nes kiekvienais metais praeityje berniukų ir mergaičių j. sk. Tuntai turėdavo prie tų kursų iš savo kasų finansiniai prisidėti.

Šie plaukimo kursai užsibaigs š. m. birželio mėn. 24 dieną, o prieš tai du savaitgalius daly-viai bus egzaminuojami. Ta pro-ga yra parūpinta speciali filma apie vandens pavojus ir saugu-mą, kas bus rodoma paskutinę baigimo dieną — visiems daly-viams, tėvams ir svečiams.

Baltijos Jūros Tuntas

MEMORIAL dienos minėjime dalyvavo du LJS-ijos laivai — Montrose uosto apylinkėje prieš užslinkaravimą apeigoms. Foto Augaitis

Jūrų sktn. MYK. MAKSVYTIS

Naujas ir įdomus laivų statybos būdas

(5 tęsinys)

Laivo liemens betonavimas

Kai buvo užbaigta metalinė laivo armatūra iki detalių, kuomet tapo priežta sunkvežimiais cemento, specialaus balto sili-katinio smėlio, smulkiai sumal-to asbesto ir kt. medžiagų mai-šai, o taip pat buvo atvežtos dvi betono maišymo mašinos, (ku-rių darbai buvo reikalinga tik viena, o kita stovėjo atsargoje), kuomet buvo pasirūpinta pakan-kamu kiekiu švaraus vandens datsarga statinėse ir kuomet bu-vo pasirūpinta kitais reikalais, k. a. darbo įrankiais, kibirais, platformomis, pirstinėmis, mai-stu ir gerimais bei kt. smulkme-nomis, pagaliau atėjo laivo sta-tytojų svarbiausia diena, kada betono košė bus krečiama į su-raizgytų vielų ir metalo arma-tūrą.

Kadangi buvo norima išbeto-noti visą šio milžiniško laivo liemenį vienu kartu, todėl tam lemtingam sekmadieniui stato-mo laivo savininkas sukvietė

apie 30 savo draugų, kaimynų, pažįstamų ir mažiau pažįstamų, kurie beveik visi suvažiavo kaip buvo prašyta 6 val. ryto. Visi talkininkai tapo paskirstyti įvai-rioms pareigoms ir visiems ta-po paašikinta, ką kiekvienas tu-ri atlikti.

Stipresnieji vyrai buvo pa-iskirti prie betono mašinos, smėlio mašinos cemento, smėlio ir asbesto maišus; vienas val-kėdė pačią betono maišymo ma-šiną, kitas buvo atsakingas už tikslų vandens kiekio įpylimą į maišymo mašiną; dar kiti buvo pristatyti prie jau sumaišytos betono masės perdėjimo į kibi-rus, kurie kitų talkininkų buvo traukiami per blokus į viršų, ant laivo denio, o po to vėl žemyn, į laivo apačią, kur vieni kibirai keliavo į laivo priekį, o kiti į laivo galą. Čia pagaliau ta be-tono košė buvo semiama su men-tėmis ir kitų talkininkų krečia-mis ir metalo armatūros koriais. Norėdamas kiek galima ge-

riau pažinti patį svarbiausią da-rbą prie betonavimo, specialiai prie to ir pasiprašiau. Todėl nuo-ryto iki pavakarių kabinau be-tono košę iš kibirų ir krėčiau į armatūrą, kimšdamas masę per vielas rankų delnoms, kumšti-mis, o kai kur grūdau net batų padais. Svarbu buvo daboti, kad betono košė pilnai persisunktų ir užsilydytų visame laivo ar-matūros viduje per visą sienos storį, nes jei kur nors armatū-

ros viduje liktų oro tuštuma, ten ta viet būtų silpnesnė. Antroje pusėje metalinės lai-vo sienos dirbo mūsų partne-riai, su kuriais nuolat bendra-darbiaudavome, nes jie priimda-vo mūsų išspausdą cemento ko-šę, įspausdami ją atgal ir iš-lygindami iš lauko pusės. Ta proga norėjusi priminti, jog buvome griežtai perspėti, kad darbo metu visi talkininkai, kurie dirba su betono ko-šę, dėvėtų parūpintas gumines pirštines, nes kitaip cementas pragriausia odą ir tokios žai-zdos ilgai negyja. Prisipažinsiu, jog į tai nekreipiau ganėtinai dė-mesio, kuomet maži cemento ko-šės trupiniai užkrito į pirštinių vidų. Už tai vakare ant rankų jau turėjau bent keletą žaizde-lių, kurios vėliau pasidarė skaus-mingos ir keletą savaitių negi-jo.

Apie 9 val. ryte atvyko se-niai laukti profesionalai tinkuo-tojai, kurie su baltais rūbais ir savo specialiais įrankiais, mosi-kuodami tik jiems vieniems įprastais judėjais, visą mūsų įspausdą betono masę lygino vieni iš lauko, kiti iš vidaus, palik-dami lygų, blizgantį paviršių.

Nė nepajutome, kaip iš laivo priekio ir galo dirbantieji talkininkai viduje ir iš lauko pagaliau pavakaryje susijėme ir šio milžiniško laivo liemenio apdengimas betonu buvo užbaig-tas. Patys nustebome, kuomet vietoje vaiduokliško metalo rez-ginio atsirado bestovys didingas milžiniškos jachtos liemuo, ku-ris atrodė gerai nusisekęs, didin-gas, simetriškas, lygiais šonais ir masyvus. Pavakaryje beto-nas kiek sustingo ir tinkuotojai iš lauko pusės dar užtepė plonu specialios cemento skystinės košės sluoksniu, kas dar labiau išlygino ir nudaillino visą lai-vo liemenį. Tokiu būdu tą sekma-dienį užbaigėme visą liemenį, tačiau denio net nepradėjome, nes dėl savo įvairių įdubimų, kampų, pastogių, langų, durų ir

angų tas darbas negalėjo būti atliktas tą pačią dieną. Baigus liemenį, po to sekė įvairūs smul-kūs užbaigimo darbai, k. a.: lai-vo viduje pertvarų betonavimas, ir įvairūs išlyginimai viduje, taip pat nudribusios betono ma-sės išvalymas viduje, mašinų, įrankių, darbo priemonių ir ap-linkos išvalymas nuo išsibars-čiusios betono košės, nes su kiekviena valanda ši masė vis stingsta, o tada gali būti per-vėlu. Visi talkininkai buvome skoningai ir socialiai pamaitinti ir pagirdyti ir visi gerėjome savo darbo rezultatais. Visi pergy-venome jausmą, kad esame vi-sai naujos laivų statybos būdo ne tik liudininkai, bet ir pradi-ninkai. Dar betonuojant laivą susirinko didžiulė grupė žiūro-vų, kurių dalis buvo atvykę net iš toli ir kurie šią projektą fil-mavo bei fotografavo.

Sekantį sekmadienį, iš pat ry-to susirinko beveik tie patys tal-kininkai ir per dieną užbaigė-me visą denio betonavimą. Visi buvo patenkinti nusisekusiu darbu, o ypač džiaugėsi laivo sa-vininkai p. L. W., nes jų pla-nas buvo kaip nors dar tą ru-denį užbaigti su liemeniu ir de-niu, kad išidėjus langus, duris ir liukus, žiemos metu galima būtų dirbti viduje prie vidaus

įrengimų. Savininkai liko labai dėkingi visiems talkininkams ir daugelį užkviė ant savo lai-vo, kuomet bus atliekamos ban-dymo kelionės po Michigano eže-rą.

Apcentavus geležinę laivo armatūrą ir cementui kietėjant yra svarbu daboti, kad jo džiū-vimas vyktų pamažu, o pati gelž-betono masė būtų šioje stadijo-je laikoma drėgname stovyje. Todėl po liemens ir denio ape-centavimo, visas laivas tapo apdengtas paklodėmis, kuris bu-vo nuolat drėkinamas. Pagrin-dinis tokio geležbetonio laivo sukietėjimas įvyksta maždaug vieno mėnesio laikotarpyje, ta-čiau mokslininkai yra nustatę, kad šis kietėjimo procesas, nors ir lėtesniu mastu, vyksta dar ir po to net dešimtmečiais, kol po 60-80 metų yra pasiekiamas aukščiausias geležbetono sukietė-jimo laipsnis, po ko prasideda medžiagos silpnėjimas, kas ta-čiau vyksta labai nežymiai ir pa-mažu, lyginant su žmogaus am-žiumi.

Sekantį mėnesį užbaigsi-me geležbetoninių laivų statybos apa-rašymą patiekdami įvairių da-vinių, o taip pat klausimų-atsa-kymų formoje išsiaiškindami daugiausiai klausiamus klau-simus.

Lietuvių Jūrų Skautijos suorganizuota plaukimo grupė YMCOS baseine Čikagoje. Nuotrauka v. v. bud, V. Kubilo

What does "Missing in Action" mean in the middle of the night?

ANY woman can understand one side of the prisoner-of-war question very easily.

All she has to do is imagine for a moment how another woman feels as the night hours drag slowly on and she wonders.

Wonders where and how her husband is. Wonders whether he's alive or dead. Whether...

Any woman, any human being, can understand that there is a human side as well as a political side to the prisoner-of-war issue.

This message is concerned with the human side.

Of course, we all want the war to end and the prisoners to be released as soon as possible.

But meantime there is no need for Hanoi and its allies to delay even a day in answering this plea:

Open the prison camps in North Vietnam, South Viet-

American Red Cross

National League of Families of American Prisoners

and Missing in Southeast Asia.

1608 K Street, N.W., Washington, D.C. 20006

nam, Cambodia and Laos to official neutral observers.

Through these neutral observers, tell the wives and families of American prisoners where they are and how they are.

Is that too much for a wife to ask? Is that too much for Hanoi to give? Is that too much for the conscience of the world to demand?

SUPPORT OUR PLEA TO HANOI AND ITS ALLIES:
Clear away the doubts — Open your prison camps to neutral observers... now!

We ask no more than we give. All American and South Vietnamese prison camps are inspected regularly by official neutral observers — The International Committee of the Red Cross.

Advertising contributed for the public good

NEWSPAPER AD MAT. NO. POW-108-72 — 250 LINES (2 cols., 9 in.)

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

ASMENINĖ IR TALKOS REIKSMĖ MITYBAI

Pats ir artimieji bei profesionalai turi talkinti kiekvieno tinkamai mitybai. Mediciniskasis reikalavimas

Ne laikas gydytis tada, kai jau reikia paskutinį atidusį išleisti. Gera sveikata neatsiranda savaime. Gera tinkama mityba yra visokeriopos žmogaus sveikatos pagrindas, o kartu ir žmogaus laimės ant žemės begyvenant. Be gero benzino nėra jokios kelionės automobiliu.

Gera mityba — talkos darbo išvada

Gailestingoji sesuo (nurse) sveikatos srityje yra talkos dalis — profesionalė, besirūpinanti suaugusiuosiais. Blogai besimaitinanti yra didžiulė sunegalė žmonės. Gydytojas yra tarsi kapitonas talkos, visokeriopai sergančiojo gerove besirūpinantis. Čia prisistato ne tik gailestingos seserys gydytojų pagalbon, bet ir dietininkės, socialinės srities dirbanties, vaistinininkai, laboratorijos technikai ir daugelis kitų. Gailestingoji sesuo taip pat yra slaugymo darbo talkininkė. Čia irgi talkos būdu žmogui padedama. Talkininkauja profesionalės gailestingos seserys, praktikančės — studentės ir gailestingos seseris besimokančios: ir taip vadinamos, praktinės mitybos, gailestingųjų seserų pagelbininkės (nurse's aids) ir sanitarai (orderlies).

Geros mitybos talka dirba sekančiai. Gydytojas prirašo — paskiria dietą. Dietininkė prižiūri valgio sudėtį — meniu ir maisto įsigijimą bei parąngimą visam personalui ir pacientams. Ji talkina ligoniui bevalgant ir

pasizymi, kaip žmogus pakelia maistą. Pacientui nusiskundžiant dėl maisto, gailestingoji sesuo su dietininke tariai ir atsiukliaus gydytojo mitybos reikale. Mediciniskasis personalas — dietininkė, gailestingoji sesuo ir gydytojas taiko dieta kiekvienam pacientui pagal jo stovio reikalavimus, ir moko pacientą kaip tinkamai maitintis. Reikia, žinoma, kiekvienam mūsiškiui šviesti mitybos srityje. Dabar daugelis tik visai sugadinę sveikatą — tik visai nusimaitinę kreipiasi pas gydytoją pagalbos. Kiek dabar ateina žmonių pas gydytoją mažakraujų, ypač reumatikų tokių. Jiems visoki vaistai mažai padeda, nes pirmiausia reikia sutvarkyti svarbiausią dalyką: reikia tinkamu maistu parengti kūną visokeriopai kovai.

Kiekvieno atsakomybė už save ir artimą

Kiekvienas mūsų pirmiausia esame atsakingi dėl paties savęs. Kiekvienas iš mūsų turėsime sau naudoti, jei tinkamai maitinsimės. Mes imsimės geriau atrodyti ir geriau jaustis, jei imsimės vien tik naudingą maistą ir gerimą naudoti. Kiekvienas darbininkas, ar jis bus gydytojas bei gailestingoji sesuo, o taip pat kiekvienas kitos profesijos žmogus — pajęs geriau savo pareigas atlikti — gyvenimo įtampą sekmingiau nugalės, jei jis gerai — neperriebia maitinsis. Taip pat mes visi turime duoti geros mitybos pavyzdį kitiems, ypač dabartiniam jaunimui. Čia kviečiame

Gyd. Leonas Seibutis (kair.) aiškina gausaus naudingų skysčių gėrimo svarbą inkstų akmenų ir uždegimo išvengimui bei gydymui mokytojiūnėi Kazimierai Tolūnui, besiklausančiai dermatologui Kastyčiui Juciui, M. D., Alvudo užkandinėje.

Nuotrauka M. Nagio

visus, ypač dvasiškiaus tvarkytis su persivalgymu. Turi kartą išnykti tas dvasiškių pilvotumas, tas jų sprandų dešruotumas, nes šiandieninis jaunas žmogus žiūri tik į mūsų darbus, visai nebedamas mūsų kalbų. O iki dabar mūsų blogi — nesveiki darbai taip yra gausūs — taip mes savais blogais darbais užreikiame geras kalbas, kad joks jaunuolis negirdi, ką mes jiems sakome. Už tai mes vieni seniai ir likome klebonijose, vienuolynuose, mokyklose... Ir iš daugelio kitų naudingų vietovių jau baigia tuštėti.

Pradėkime artimui talkinti geriausiu būdu Mityboje

Kiekvienas esame atsakingi savai šeimai bei apylinkei už savą elgesį visame kame, įskaitant ir mitybą. Planuoti ir parengti gerą maistą yra kiekvieno pareiga. Vaikus nuo mažens reikia savą elgesį, ne pamokinti, o įpratinti į sveiką maistą. Šitos tiesos mes visi iki šiol nepripažįstame. Reikia senesniems vadovauti jų dietos pakeitimui pagal jų sveikatos stovio reikalavimus. Įpratę nuo mažens į sveiką mitybą žmogus, labai ne-

sunkiai išpildo visus gydytojo patarimus jo dietoje. Anksčiau ar vėliau, mums visiems reikės grįžti iš mitybos klaidų į tinkamą valgių bei gerimų, jei mes norime laimingai šį gyvenimą praleisti.

Kiekviena gailestingoji sesuo ir kiekvienas gydytojas yra atsakingas ligonio maitinime. Dabar kiekvienas pacientas nori visus savo sunkumus piliuletablete nugalėti. Jis nenori atsisakyti blogų įpročių mityboje. Jis nenori mesti rūkės, niekus gėręs — tik pažūrėkit, kaip dabar žmonės velka namon ligą, pirkdami visokius "Home Juice" ar pepsus, vietoj tikros vaisių sunkos, vietoj pasukų, rūgusio pieno ar žaltarės — tų geriausių skysčių. Maistas yra esminė ligonio priežiūros bei gydymo dalis. Nepamirškime per visą gyvenimą šitos tiesos. Gailestingai seseriai reikia pacientą nuolat geram maistui. Reikia sužinoti kiekvieno sergančiojo savitumus dėl maisto. Reikia susiekti, kaip liga pakeitė žmogaus apetitą link jo pamėgto valgio. Reikia kasdien rūpintis ligonio savitumais dėl jam patiekto valgio.

Savo elgesiu talkininkime saviems mityboje

Mes kiekvienas esame atsakingi prieš artimuosius savo elgsena mityboje. Mes įtakojame kitus. Mediciniskasis personalas, ypač gailestingos seserys turi būti pavyzdys sveikatos. Visi kreipiasi į mediciniską personalą patarimo. O kaip dažnai tas patarimas esti neatsakantis. Kartais net gydytojai savo elgesiu moko žmones girtauti, persivalgyti, sklerozę peranksti sau prisitaikyti. O žmonės vis vien seka profesionalais. Todėl mūsų kalbos negali skirtis nuo mūsų veiklos.

Išvada. Nelaikykime mitybos menkniekiu. Nelaikykime, kad piliulė mums sveikatą grąžins, mums biržgalus geriant, niekus burnon dedant. Tyrinkime ne tik savo kvėpuojamąjį orą jo neteršdami cigarete, bet nenuodijame savo kūno netiksliai maistu bei gerimu. Tokį savą sveikatai patarnavimą dar šiandien pradėkime ir geros mitybos pagrindus savą pavyzdžiu saviems jaunesniems įskiepykime. Visų pirma, kiekvienas lietuvis imkime susitvarkyti su nutukimu. Pirmiausia šiame reikale turi susitvarkyti iš žmonių prakaito pragyveną visokie profesionalai. Ypač dvasiškiai su gydytojais čia turi tvarkytis savo valgyne bei gėrime. Tokios paslaugos iš mūsų reikalauja visos mūsų gamtos avys ir visi mūsų pacientai.

Pasiskaityti. Corine H. Robinson: Basic Nutrition and Diet Therapy. The Macmillan Co., New York.

STENKIMĖS TEISINGU VARTAVIMU PASINAUDOTI

Staigios mirties priežastys

Klausimas. Prašau, gerb. daktarą paaiškinti, kokios yra priežastys staigios mirties, kurios bijodami mūsų žmonės meldė-

si. Atsakymas. Staigi mirtis aptariama medicinoje kaip mirtis laike paros nuo liguistų reiškinio apsirėškimo ir nuo jų dėl natūralios priežasties atsiradimo. Širdies kraujagyslių užsikimšimas — širdies ataka (coronary heart disease) sudaro iki 70% visų staigių mirties dabar žmonėms pasitaikančių dėl natūralių (ne smurto) priežasčių. O tokią mirtį — tą širdies kraujagyslių užsikimšimą skatina tuzinas priežasčių, jau senai šiame skiriuje pakartotinai minėtų. Svarbiausios priežastys mums staigia mirtį artinančios yra šios: 1. cigarečių rūkymas. 2. pakeltas kraujospūdis. 3. Perriebus kraujas cholesterolio bei kitais riebalais. 4. Nervinimas — sielojimais. Pernai metais 600,000 amerikiečių mirė širdies kraujagyslių užsikimšimu; du trečdaliai jų mirė staiga. Ištyrus dalį taip mirusiųjų, rasta, kad jų gyslos einančios į širdį buvo labai užsikimšusios riebalais. Taip pat susekta, kad staiga mirusieji labai daug rūkė ir svaiginosi. Tokie gauna širdies virpėjimą vietoj normalaus plakimo — ir tada jiems staigi mirtis čia pat. Beveik trys ketvirtadaliai taip staiga mirusiųjų rūkė po pokelį ar daugiau cigarečių per dieną. Nusiminimas, sielojimasis, didelis norvinis įtempimas irgi artina žmogui staigią mirtį. Persikyrusių šeimų nariai, ypač vyrai greičiau ir dažniau staiga netenka gyvasties. Trys ketvirtadaliai tokių mirčių pasitaiko ne ligoninėje. Taigi, tokiems tik apsaugą nuo staigios mirties padėti gali. Čia šalia maldų, reikia dar ir tinkamų darbų, kurių mes dar iki šiol nepajėgiame reikiamai griebtis.

Nuoi filmai

Sunaikinama atominė centrinė

"Universal" filmų studija Hollywoodo paleido nuostabių slaptybių pilnų filmų, užvardintą "The Groundstar Conspiracy". Direktorius Lamont Johnson. Pagamino Trevor Wallace pagal L. P. Davies knygą "The Alien". Spalvota. 96 minučių. Filmuota Vancouver apylinkėse, Britų Kolumbijoj, Kanadoje. Pagrindinis aktorius George Peppard, į filmų pasaulį atėjęs iš teatro. Jam (Tuxan) šiame filme patikėta Amerikos atominio centro apsauga. Bet staiga tame centre sproginimas, užmušęs šešis sabotažininkus ir vieną mirtinai sužeidęs. Po plastikinio veido operacijų pavyksta vieną sabotažininką išgelbėti, bet jis yra praradęs atmintį ir negali pasakyti, kas jį siuntė ir pan. Tą asmenį (Welles) vaidina Michael Sarrazin.

Tuoju įmaišoma graži moteris Nicole (Christine Belford). Pagijusį Welles ir susidraugavusį su Nicole pagrobia atominio centro sprogdinimo vadai ir jo pagalba nori išgauti apie pusę milijono dol., už gerai atliktą darbą padėtų Šveicarijoje, bet Welles, tikrai negali atsiminti.

Pagal Tuxan su kitais amerikiečių žvalgybininkais išgelbsti Welles, bet Welles ištrūksta ir nori nužudyti Tuxan. Pakliū-

va į likusį atominį centrą, kur viskas kontroliuojama signalais. Paaiški, kad Welles nėra Welles, bet kitas asmuo, paimtas sabotažininkų suklaidinimui. Tikras Welles miręs, parodo jo užšaldytą lavoną. Dar kiek ir suimamas pagrindinis JAV atominio centro sunaikintojas — žymus amerikiečių senatorius.

Filme daug vykusių suraizgyto slaptoumo. Panašūs dalykai galimi, sabotažinimo pagrindu, bet neįtikėtina, kad dabar leistų taip drąsiai veikti amerikiečių žvalgybai, išaiškinti ir sunaikinti tikrus nusikaltėlius. Pagalvoję ir prisiminę bent keletą stambesnių nusikaltimų JAV-se, turinčių tarptautinės reikšmės, įsitikiname, kad tokie didžiųjų nusikaltėlių išaiškinimai ir nu baudimai JAV-se jau negalimi. Tiesa, čia tas didysis nieksas, amerikiečių senatorius, tepardomas suimamas; greičiausiai jis netrukus būtų paleistas, kaip "neturint reikalingų nusikaltimų įrodymų duomenų", o viską suradęs žvalgybininkas būtų visam laikui nutildytas... apie tai visuomeninei visiška nieko nesužinant.

A. Titnagas

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5%

Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

CHICAGOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ dėl bet kokių jūsų namo paverinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštąs nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY.

PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIS KREIPKITES Į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčių nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
SECONDO - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS	
Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Rusai nori prilygti amerikiečiams

Pralaužus ledus Kremliuje vykusioje prezidento Niksono ir Sovietų Sąjungos vadų konferencijoje, Sovietų Sąjungos prezidentas Nikolajus Podgornys paprašė prezidentą Niksoną šios konferencijos metu viską svarstyti, kaip lygus su lygiu. Podgornas neprasė prezidentą sustabdyti Šiaurės Vietnamo bombardavimų ir uostų blokados, bet priminė, kad sovietų karo jėgos yra galingos, ir kad sovietų pramonė jau veikia amerikietiška.

Rusų noras būti lygiais amerikiečiams jau seniai juos slėgė. Amerikiečius vijosi Leninas, bet nepasivijo. Paskui amerikiečius žygiavo Chruščiovas, bet nespėjo pataikyti į koją. Tą patį nori padaryti ir Podgornas su Brežnevu, bet ir jiems nevyksta. Jiedu vis dėlto padarė žymiai didesnę pažangą, negu ankstyvesnieji Sovietų Sąjungos valdytojai. Nežinoma, ką prezidentas Niksonas atsakė į Podgorno prašymą, bet kiekvienam aišku, kad komunistų propagandos mašinierija naudoja lygybės principą savo naudai. Rusams lygybės principas labai svarbus pasirodė kitiems komunistams. Jie galės pasakyti kiniečiams komunistams, kad jie jau lygūs Amerikai, o kiniečiams dar toli gražu iki jų. Tą lygybės principą jie naudos Afrikoje ir prieš kiekvieną šiaurės pradedantį komunistą.

Prezidentas Niksonas sovietų partijos viršūnėn įkopusiam Podgornui galėjo nieko neatsakyti, bet kai grįžo į Ameriką ir pamatė, kaip rusai tą lygybės principą naudoja savo propagandai, tai jis, sakdamas kalbą amerikiečiams, pabrėžė, kad JAV yra pati galingiausia valstybė pasaulyje. Prezidentas žino, kad noro būti lygiu dar neužtenka. Reikia būti lygiu. Reikia turėti pramonės galią. Reikia ne tik mokėti, bet ir pajėgti statyti reikalingas mašinas. Prezidentas galėjo rėkti numoti ir leisti rusams jaustis lygiais. Jis net leido rusams daugiau pasigaminti vienos rūšies atominių raketų, negu amerikiečiai jų turėjo. Prezidentas žinojo ir žino, kad kelios raketos didelės svarbos nevidina.

Bet Kremliuje prezidentas taip pat žinojo, kad rusai nepajėgia pasigaminti paprasčiausio ir baisiai reikalingo dalyko, būtent — duonos. Rusai neturi pakankamai duonos šiais metais, jie nesitiki jos turėti ir ateinančiais dešimčia metų. Rusai labai nori atgaivinti prekybą su JAV, bet jie nepajėgia mokėti už prekes. Rusai nepajėgia užmokėti senų skolų, o prekybą jie nori vesti kreditu. Rusai nuvertino dolerį, bet savo agentams įsakė įvairiai būdais jį gaudyti, nes jis vis dėlto yra pati geriausia tarptautinė priemonė užsienio prekybai.

VINCAS ZEMAITIS

Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai

Nuo Vyslos iki pat Maskvos

18

Gal šiuo šurpiu epizodu ir tektų baigti šiuos fragmentus iš lietuvių tautos klaidios praecitės. Bet įdomus nesenas įvykis privertė mane pagalvoti — ar netiktų ir jį įpinti į šių dienų apdūmėjimus? Apie tai jau anksčiau truputį užsiminiau. Tad kad nelikčiau palaikytu vien savų minčių patiekalu, rašau trumpai ir bendrai, be jokių smulkmenų, bei pagrazinimų.

10.

Vieną dieną buvau pakviestas į Palmer House atlikti man nepažįstamą asmenį. Sutiko mane pagyvenęs, mažą barzdelę, civiliai apsirengęs, malonios veido išraiškos vyras. Pasisveikinant pasakė, kaip ir prancūziškai atrodančią pavardę, kurią pamiršau ir paklausė kuria kalba — angliskai, vokiškai ar prancūziškai pageidaučiau konversuoti. Pasakiau man būtų lengviau vokiškai, jis nusispysojęs tarė: „Deutscher Wein, und deutscher Gesang muessen immer halten ihren suessen, schoenen Klang!“. Besikalbant, jis pripylė porą taurių balto vyno, juokais pava-

dinę „koelnisch Wasser“. Pasakė, kad jis yra kalbų mėgėjas ir lietuviams susidomėjęs draug su jų kalba. Pagyrė, kad tai kalba, kuria galėtų didžiuotis kiekviena didelė tauta, girdėjęs tiesiog kuriuoja. Girdi, lietuvių jaunimas nemėgstas jos vartoti ir kartu paklausė — ar nėra tai tėvų nepateisinamas nusižengimas? Priminė trijų lietuvių monsinjorų, man pažįstamų iš Romos, pavardes ir mano sūnų A., kurį pavadino tikru džentelmenu ir geru krikščioniu demokratu.

Ištikinęs jį esant dvasiškai, mėginau įvairiai tituluoti, bet jis griežtai paprašė vadinti jį „Herr Wirt“ (šeimininku). Ispėjo, kad jis pageidauja likti incognito ir kad jo pareikštos kalboje mintys bus jo grynai asmeninė nieko nepaisanti nuomonė. Jis čia turėjęs užduotį, kurie visai atsitiktinai suvedė jį su vienu kitu lietuviu.

Net kalbant apie žinomus asmenis, jis nepaminėjo jų pavardžių, o dvasininkus net įvairių rangų vadino paprastu sacerdos ar Seelensorger. Besikalbant pirmiausia teko paliesti lietuvių katalikų padėtį J. A. V. Jis mane paklausė, ar aš galėčiau bendrais bruožais nusakyti, kokį įnašą lietuvių yra padarę JAV katalikų? Aš atsakiau, kad čia tokia plati tema, kuriai atsakyti aš nesu pasiruošęs. Jis pasakė, kad tai yra jūsų lietuvių katalikų apsilėidimas, kad jūs iki šiol bent anglų kalba nesate išleidę tinkamos informacinės studijos. ne

tik apie tai, bet ir apie lietuvių katalikų dabartinę padėtį JAV. Jo nuomone, iš susidarytų išpūdžių belankant JAV, tas įnašas proporcingai imant, nebus mažesnis už airių, ar lenkų.

Būtų tikras nonsensas, jei kas galvotų, kad katalikų bažnyčia nėsirė su pasauline politika; ji tik pasireiškia vienu stipriau, kitur silpniau. Rekordistai šio srityje kaip visiems žinoma, o ypač jums lietuviams, yra lenkų dvasininkai. Nedaug nuo jų yra atsilikę airiai, tik iš kito psichologinio taško. Jie yra labai veržlūs, praradę savąją gimtąją kalbą ir priėmę anglų, stengiasi, tai įprastu nutautėjusiems bruožu, paversti visus į save panašius, tai yra uniformuoti. Be to čia atsiranda ir kitų patogumų: mažiau darbų, pamaldų ir kitų įvairių tautinių problemų bei patarnavimų.

Vienon bendrų visiems lotynų kalba pamaldų, įvedus tautines, ypač katalikų bažnyčios mažumoms, atsirado didelės pavojus išnykti ir dingti iš Dievo garbinančių sava kalba tikinčiųjų tarpo. Kristaus įsteigtoje bažnyčioje nėra skirtumo tarp žydo, graiko, romėno ar kurio kito. Dievas norėjo ir leido, kad kiekvienas, jam sutelktoje per tėvus, protėvius kalboje, jį garbintų, jo dovanų, ar nuodėmių atleidimo sau prašytų. Kristaus Gerasis Gahtyjos palieka 99 turimas avis ir eina ieškoti vienos paklydusios. „Ir aš griežtai pasaky-

siu, tarė „Herr Wirt“, kas prievarta, nutarimai, įsakymais, verčia prieš tėvų valią jų vaikus svetima kalba miltis, tikybos, ar šventos komunijos apeigas atlikti, kad ir jis būtų aukščiausio rango dvasiškis, jis yra ne Dievo, bet šėtono tarnas.“

„Ir štai dėl ko (jis toliau kalbėjo) 4-tasis Dievo įsakymas aiškiai pasako kiekvienam žmogui gimta prievolė: gerbk tėvą ir motiną savo, tas reikią — gerbk ir savo brolius, seseris, savo artimuosius, savo tėvynę, kuri tavę išaugino; svetų patekę būki lygiai lojalūs tave priglaudusiam kraštui, taigi mylėk artimą savo, kaip pats save“. Jam tekę įsitikinti, kad tai gerai suprantą JAV valdžios pareigūnai, čia nėra tautinės diskriminacijos. Jie gerai, iš patyrimo žino, kad doras anglas, vokiečiai, prancūzas ar lietuvis, mylįs savo tėvų kraštą (išskyrus išplautų snieginę komunistą), lygiai gerbs Ameriką ir dės galvą už jos laisvės vėliavą. Jam tekę grįžti ir vieno gana aukšto rango JAV dvasininko pamokslą jaunimui, kuriame jis paminėjęs visus Dievo įsakymus ir tėvų meilę viską suvedė vien į lojalumą Amerikai. Be pagarbos, be paklusnumo tėvams ir persiėmimo kitiom dvasinėm idėjomis atkojimosi kitų labui, toks jaunimas pajutęs dvasinę tuštumą, tikėsis rasti jos pas hystus, ar sveikatą ardančiuose ir dvasią nuodijiančiuose gėraluose. Ar pagalvoję apie tai, tafarietiniai atlikę savo pareigas, toki

siu, tarė „Herr Wirt“, kas prievarta, nutarimai, įsakymais, verčia prieš tėvų valią jų vaikus svetima kalba miltis, tikybos, ar šventos komunijos apeigas atlikti, kad ir jis būtų aukščiausio rango dvasiškis, jis yra ne Dievo, bet šėtono tarnas.“

„Ir štai dėl ko (jis toliau kalbėjo) 4-tasis Dievo įsakymas aiškiai pasako kiekvienam žmogui gimta prievolė: gerbk tėvą ir motiną savo, tas reikią — gerbk ir savo brolius, seseris, savo artimuosius, savo tėvynę, kuri tavę išaugino; svetų patekę būki lygiai lojalūs tave priglaudusiam kraštui, taigi mylėk artimą savo, kaip pats save“. Jam tekę įsitikinti, kad tai gerai suprantą JAV valdžios pareigūnai, čia nėra tautinės diskriminacijos. Jie gerai, iš patyrimo žino, kad doras anglas, vokiečiai, prancūzas ar lietuvis, mylįs savo tėvų kraštą (išskyrus išplautų snieginę komunistą), lygiai gerbs Ameriką ir dės galvą už jos laisvės vėliavą. Jam tekę grįžti ir vieno gana aukšto rango JAV dvasininko pamokslą jaunimui, kuriame jis paminėjęs visus Dievo įsakymus ir tėvų meilę viską suvedė vien į lojalumą Amerikai. Be pagarbos, be paklusnumo tėvams ir persiėmimo kitiom dvasinėm idėjomis atkojimosi kitų labui, toks jaunimas pajutęs dvasinę tuštumą, tikėsis rasti jos pas hystus, ar sveikatą ardančiuose ir dvasią nuodijiančiuose gėraluose. Ar pagalvoję apie tai, tafarietiniai atlikę savo pareigas, toki

siu, tarė „Herr Wirt“, kas prievarta, nutarimai, įsakymais, verčia prieš tėvų valią jų vaikus svetima kalba miltis, tikybos, ar šventos komunijos apeigas atlikti, kad ir jis būtų aukščiausio rango dvasiškis, jis yra ne Dievo, bet šėtono tarnas.“

„Ir štai dėl ko (jis toliau kalbėjo) 4-tasis Dievo įsakymas aiškiai pasako kiekvienam žmogui gimta prievolė: gerbk tėvą ir motiną savo, tas reikią — gerbk ir savo brolius, seseris, savo artimuosius, savo tėvynę, kuri tavę išaugino; svetų patekę būki lygiai lojalūs tave priglaudusiam kraštui, taigi mylėk artimą savo, kaip pats save“. Jam tekę įsitikinti, kad tai gerai suprantą JAV valdžios pareigūnai, čia nėra tautinės diskriminacijos. Jie gerai, iš patyrimo žino, kad doras anglas, vokiečiai, prancūzas ar lietuvis, mylįs savo tėvų kraštą (išskyrus išplautų snieginę komunistą), lygiai gerbs Ameriką ir dės galvą už jos laisvės vėliavą. Jam tekę grįžti ir vieno gana aukšto rango JAV dvasininko pamokslą jaunimui, kuriame jis paminėjęs visus Dievo įsakymus ir tėvų meilę viską suvedė vien į lojalumą Amerikai. Be pagarbos, be paklusnumo tėvams ir persiėmimo kitiom dvasinėm idėjomis atkojimosi kitų labui, toks jaunimas pajutęs dvasinę tuštumą, tikėsis rasti jos pas hystus, ar sveikatą ardančiuose ir dvasią nuodijiančiuose gėraluose. Ar pagalvoję apie tai, tafarietiniai atlikę savo pareigas, toki

siu, tarė „Herr Wirt“, kas prievarta, nutarimai, įsakymais, verčia prieš tėvų valią jų vaikus svetima kalba miltis, tikybos, ar šventos komunijos apeigas atlikti, kad ir jis būtų aukščiausio rango dvasiškis, jis yra ne Dievo, bet šėtono tarnas.“

„Ir štai dėl ko (jis toliau kalbėjo) 4-tasis Dievo įsakymas aiškiai pasako kiekvienam žmogui gimta prievolė: gerbk tėvą ir motiną savo, tas reikią — gerbk ir savo brolius, seseris, savo artimuosius, savo tėvynę, kuri tavę išaugino; svetų patekę būki lygiai lojalūs tave priglaudusiam kraštui, taigi mylėk artimą savo, kaip pats save“. Jam tekę įsitikinti, kad tai gerai suprantą JAV valdžios pareigūnai, čia nėra tautinės diskriminacijos. Jie gerai, iš patyrimo žino, kad doras anglas, vokiečiai, prancūzas ar lietuvis, mylįs savo tėvų kraštą (išskyrus išplautų snieginę komunistą), lygiai gerbs Ameriką ir dės galvą už jos laisvės vėliavą. Jam tekę grįžti ir vieno gana aukšto rango JAV dvasininko pamokslą jaunimui, kuriame jis paminėjęs visus Dievo įsakymus ir tėvų meilę viską suvedė vien į lojalumą Amerikai. Be pagarbos, be paklusnumo tėvams ir persiėmimo kitiom dvasinėm idėjomis atkojimosi kitų labui, toks jaunimas pajutęs dvasinę tuštumą, tikėsis rasti jos pas hystus, ar sveikatą ardančiuose ir dvasią nuodijiančiuose gėraluose. Ar pagalvoję apie tai, tafarietiniai atlikę savo pareigas, toki

siu, tarė „Herr Wirt“, kas prievarta, nutarimai, įsakymais, verčia prieš tėvų valią jų vaikus svetima kalba miltis, tikybos, ar šventos komunijos apeigas atlikti, kad ir jis būtų aukščiausio rango dvasiškis, jis yra ne Dievo, bet šėtono tarnas.“

sinti tuo, kad paminėjus libe-
ralų vardą prisiminė ir pats
mūsų gyvenamasis laikas, su-
kėlęs antplūdį minčių, kurias
pasipasakojus, išliejus raštu
bent pasidaro daug lengviau.
Po to jau ateina ir giedresnės
mintys, būtent, kad nereikia
viso to imti taip tragiškai. Amė-
rika jau senas, demokratinėje
santvarkoje nusistovėjęs kraš-
tas. Liberalai — tai tik siaurą
srovę, tik mažą jos gyvenimo
laivę pragriaužta skylę, kuri
neturi jokios galimybės jo pa-
skandinti raudonuose vande-
nysė. Tai tik besikandžioja
uodai, zyzių apie galvą bim-
balai. Bet mes juk nesame
bandos prigimties, kad jau rei-
jų jį simpatikai nesigėdi ir pa-
tys prisėsti prie valstybinių
vaizių stalo, gyvendami per-
teklėje, turėdami apščią pa-
jamų, — daugiau negu reikia
padoriam gyvenimui.

Kai kada ir pats A. Mackus,
rodos, negalėjo apsispręsti.
Lyg sėdėdamas ant tvoros, jis
vis svyravo, į kurią pusę per-
sisiverti. Tai pasireiškė saksi-
me, iškilus klausimui dėl ben-
dradarbiavimo su Lietuva kul-
tūrinėje plotmėje. Atrodė, jog
širdis pritarė tokiam bendra-
darbiavimui, bet protas — ne,
lyg teigdamas, kad tai nėra
įmanoma abiem pusėm nau-
dinga prasme. Apie kultūri-
nių vertybių mainus nėra ko ir
galvoti. Tai tarsi viena — puse
tevažiujama gatvė, kuri gali
atsitrenkti į akligatvį, tenau-
dinga tik komunistiniam reži-
mui.

Pasirodėdavo tais klau-
simais Margutėje straipsnių bei
buvo persipausdinama, kas
kitų rašomą spaudoje. Jau ta-
da rašė šiame žurnale žurnā-
listai, vėliau patapę uoliais
Akiračių bendradarbiais. Vis
tiek jis vienu metu parodė, ko-
kia iš to mums gali būti nauda,
ir koks nusiteikimas yra pačių
bolševikų rašytojų tarpe. Taip
viena Margučio numerio
išspausdino keletą poezijos iš-
traukėlių antraštė „Tarybinės
poezijos deimantukai“ ben-
dradarbiavimui paskatinti.“

Tai tokie gražūs pavyzdėliai,
kurie parodo tikrąjį jų veidą.
Ten išieivia yra palyginami su
šiukšlėmis iš anapus Atlanto,
reikiančiomis kruvinomis gėrk-
lėmis. Tai pasiskaitčius pasiro-
dė tikrai kokie naišūs tie bėn-
dradarbiavimo šalininkai. Bet
ir vėliau jis grįždavo prie to
klausimo su abejonėmis, vie-
liame net jų teigdamas, jog to-
kio klausimo iškėlimas buvęs
vistiek naudingas, nes pagyvi-
nės mūsų tarpe mintį — atkreip-
ti daugiau dėmesio į anapus
geležinės uždangos gyvenan-
čius lietuvius.

Tokių svyravimų turėjo ne
vien A. Mackus, bet ir kiti iš
jaunųjų, kurie net pyko ant
veiksnių, kam jie į kultūri-
nius reikalus piia politika. Ži-
srove. Tai galima tik pasitel-

siu, tarė „Herr Wirt“, kas prievarta, nutarimai, įsakymais, verčia prieš tėvų valią jų vaikus svetima kalba miltis, tikybos, ar šventos komunijos apeigas atlikti, kad ir jis būtų aukščiausio rango dvasiškis, jis yra ne Dievo, bet šėtono tarnas.“

„Aš žinau, senieji jūsų lietuvių čia Amerikoje iš savo sunkiai uždirbtų centų, yra pastatę milijonines bažnyčias su parapijom ir parapienėm mokyklom, sukūrę šimtus katalikiškų organizacijų, vienuoly-
nų, spautuvų, spaudos ir pašalpos istai-
gų, ligoninių, kapinių su jų gražiais pa-
minklais mirusiems. Jie turėjo gražius
bažnytinius chorūs, nūoširdžius, tikrus
patriotus lietuvius klebonus, vikarus bei
vienuoles seseles, rūpestingai visa tai tvy-
kčiusius. Ir tai atliko, kiek žinau, dan-
giausia hemoksliai, ar mažamoksliai jūsų
broliai, seserys, kurie jums jau išmok-
lintiems, daugumoje inteligentams, viską
tai paliko. Žinau, kad dauguma jūsų čia
atvykote ne laisvu noru, bet pabėgę nuo
žiaurių kančių, ar skaudžios mirties šal-
tose Rusijos ar Sibiro taigose.

(Bus daugiau)

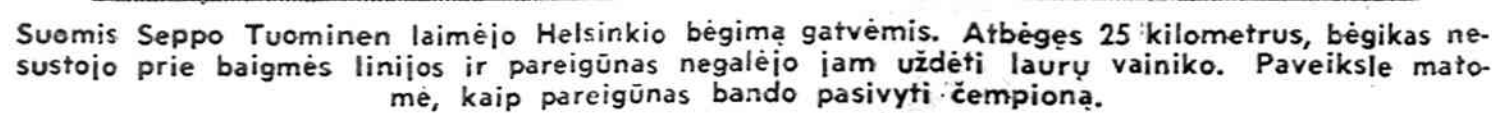
Skaitykite ir platinkite

Dienraštis

“NAUJIENOS“

Jos visad rašo

TEISYBE

4 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, JUNE 12, 1972